

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול



הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצות: איילת קוגוס, ד"ר שרון רגב-טייטלר

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

תאריך הבחינה: 14.7.2015

מועד א' - סמסטר אביב תשע"ה

טור 1

SOLUTION

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה מבין שאלות 1-17: 5 נקודות. יש 17 שאלות. סה"כ 85 נקודות.
- משקל כל משבצת בשאלת הטבלה (שאלות 18-33): 1 נקודה. סה"כ 15 נקודות.
- ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 100 נקודות.
- סמני את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטייטה, ואת טופס התשובות. שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלה 1

להלן 4 טענות :

1. הגדרתו של מוצר כמוצר כלכלי תלויה בזמן ובמקום.
2. בחלק שבו עקומת העלות השולית MC גדולה מעקומת העלות הממוצעת הכוללת AC, עקומת העלות הממוצעת הכוללת AC יורדת.
3. כל מוצר נחות הוא מוצר גיפן (Giffen).
4. עקומת האדישויות (indifference curve) מתארת אוסף סלי תצרוכת הרצויים לצרכן במידה שווה.

מי מהבאים נכון?

- א. רק טענה 1 נכונה.
- ב. טענות 1+3 נכונות.
- ג. טענות 1+4 נכונות.
- ד. טענות 2+3+4 נכונות.
- ה. כל הטענות נכונות.

שאלה 2צרכן מוציא את כל הכנסתו על שני מוצרים בלבד: Y, X .

לפיכך, מי מהבאים נכון?

- א. אם מוצר X הוא מוצר נחות, הרי שמוצר Y הוא בהכרח מוצר נייטרלי.
- ב. בהינתן סוג מוצר X (נורמלי/נייטרלי/נחות) לא ניתן להסיק לגבי סוג מוצר Y .
- ג. אם מוצר X הוא מוצר נחות, אזי גמישות הביקוש שלו ביחס למחיר בהכרח קטנה מ-1.
- ד. אם מוצר X הוא מוצר נחות, הרי שמוצר Y הוא בהכרח מוצר נורמלי.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 3

- הוצאות הצרכנים לרכישת דגי "קוי" (nishikigoi) במשק מסוים קבועות תמיד ובסכום של 50 ₪. במשק זה נמכרים דגים מיובאים בלבד (אין יצרנים מקומיים שמייצרים דגי קוי). ידוע שעד כה הוטל מכס בגובה A ₪ על כל דג מיובא, וכעת הממשלה החליטה להעלות את גובה המכס על כל דג מיובא ל- B ₪. (הניחו שעדיין מתקיים ייבוא). כתוצאה מכך, מה יקרה לתקבולי הממשלה ממכס ולרווחת היצרנים?
- א. התקבולים יקטנו והרווחה תגדל.
 - ב. התקבולים יגדלו והרווחה תמיד 0 (אין ייצור מקומי והיצע חו"ל גמיש לחלוטין).
 - ג. התקבולים יישארו ללא שינוי בגלל אופי עקומת הביקוש ואין מספיק נתונים לגבי הרווחה.
 - ד. לא ניתן לקבוע משום שאין ייצור מקומי.
 - ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 4

ידוע כי בשוק מסוים פועל מונופול, ולמונופול אין עלויות משתנות (קיימת רק עלות קבועה). לפיכך, מי מהבאים הנכון ביותר?

א. אם עקומת הביקוש מהצורה: $P = a - bQ$, $a, b > 0$, אזי המונופול יעדיף להיות בנקודה

בה גמישות הביקוש שווה ל-1 על מנת למקסם רווח.

- ב. מונופול ממקסם רווח בכל נקודה שיבחר ולכן אין חשיבות לגמישות הביקוש.
- ג. אם עקומת הביקוש היא בעלת גמישות יחידתית לכל אורכה, הרי שמונופול יעדיף לייצר כמות אינסופית של מוצרים על מנת למקסם רווח.
- ד. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מהי החלטת הייצור הנכונה למונופול.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 5

X ו-Y הם מוצרים תחליפיים. בעקבות פתיחת ענף Y לייבוא השתנה מחיר השוק למוצר Y. כתוצאה מכך מי מהבאים נכון בשווי משקל חדש?

(הניחו ביקוש/היצע מקומיים רגילים והיצע חו"ל גמיש לחלוטין).

א. ירידה במחיר מוצר X ועלייה במחיר מוצר Y.

ב. עלייה בכמות מוצר X ועלייה בכמות מוצר Y.

ג. עלייה במחיר מוצר X וירידה במחיר מוצר Y.

ד. ירידה בכמות מוצר X ועלייה בכמות מוצר Y.

ה. עלייה במחיר מוצר X ועלייה במחיר מוצר Y.

שאלה 6

בענף הליצנות פועלים כיום 50 ליצנים זהים. כל ליצן מוציא 2000 ₪ להכשרתו (עלות קבועה), והוצאותיו הנוספות תלויות בכמות ההופעות שהוא עושה (q) בהתאם לפונקציה: $32q^2$.

בנוסף, קיימים 1,600 צרכנים זהים במשק המבקשים שירותי ליצנות.

הוצאותיו של כל צרכן תמיד קבועות ובסך של 242 ₪ לשירותי ליצנות.

מה ניתן לומר על הרווח הכולל בשווי משקל בענף הליצנות בשני טווחי זמן ייצור?

הניחו שאין חסמי כניסה לענף.

(שימו לב שבכל סעיף אתם נשאלים רק על הרווח הכולל בענף הליצנות (π)).

א. רווחי הליצנים הפועלים בענף חיוביים בטווח הקצר ושליליים בטווח הארוך.

ב. רווחי הליצנים הפועלים בענף שליליים בטווח הקצר וחיוביים בטווח הארוך.

ג. רווחי הליצנים הפועלים בענף חיוביים בטווח הקצר ושווים לאפס בטווח הארוך.

ד. רווחי הליצנים הפועלים בענף שליליים בטווח הקצר ושווים לאפס בטווח הארוך.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

נתונה פונקציית ייצור: $TP \equiv Q(L) = \sqrt{L}$ (L – מספר העובדים, TP – סך תפוקה).

בענף פירמה אחת שפועלת בתנאי תחרות משוכללת. הניחו שמחיר המוצר בשוק הוא 100 ₪. נניח שהשכר (לעובד) במשק הוא 10.

האם פונקציית הייצור מקיימת תפוקה שולית פוחתת?

ומהו הערך (הכספי) של התפוקה השולית כאשר שוק העבודה בשווי משקל?

א. כן מקיימת, ערך התפוקה השולית = 10

ב. כן מקיימת, ערך התפוקה השולית = 20

ג. לא מקיימת, ערך התפוקה השולית = 30

ד. לא מקיימת, ערך התפוקה השולית = 50

ה. כן מקיימת, ערך התפוקה השולית = 100

שאלה 8

בשוק למוצר X קיימת עקומת היצע רגילה בעלת גמישות יחידתית לכל אורכה.

כעת, ידוע כי עקומת ההיצע זזה ימינה ובמקביל לעקומה המקורית.

איזו מהתשובות הבאות לא מהווה הסבר אפשרי לתזוזת העקומה?

א. מודעות הצרכנים לקיומו של המוצר X ולחשיבותו עלתה.

ב. התרחש שיפור טכנולוגי בייצור X .

ג. נכנסו יצרנים חדשים נוספים לשוק המוצר X .

ד. עלות גורמי ייצור הדרושים לייצור X ירדה.

ה. ניתנה סובסידיה (ע"י הממשלה) בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת.

שאלה 9

במשק שני שווקים האחד למוצר X והשני למוצר Y . השווקים פועלים בתנאי תחרות משוכללת.

בשוק למוצר X הביקוש נתון על ידי: $Q_X = 20$ וההיצע נתון על ידי: $P_X = Q_X$.

בשוק למוצר Y הביקוש נתון ע"י: $P_Y = 3$ וההיצע נתון על ידי: $P_Y = Q_Y$.

כעת, הממשלה מטילה מס בגובה 2 ₪ ליחידה על מוצר X , ומשתמשת בכל הכנסותיה ממיסים

למימון סובסידיה כוללת למוצר Y , כאשר הסובסידיה היא בגודל קבוע (חיובי ממש) ליחידה.

מהו המחיר לצרכן עבור יחידת Y לאחר הסובסידיה?

א. 1

ב. 2

ג. 3

ד. 4

ה. 6

שאלה 10

- בשוק לייצור חשמל קיים מונופול.
- כעת, הממשלה מחליטה לגבות מהמונופול מס חד פעמי (מס גולגולת) בגודל קבוע וחיובי ממש.
- בהתאם לכך, מי מהבאים נכון בהתאם לשיקולי יצרן בטווח הקצר?
- א. היקף הייצור של המונופול יקטן ולא ניתן לדעת מה יקרה לעודף היצרן.
- ב. **היקף הייצור של המונופול לא ישתנה וכך גם עודף היצרן.**
- ג. היקף הייצור של המונופול לא ישתנה אך עודף היצרן יקטן.
- ד. היקף הייצור של המונופול יגדל כדי להגן על הירידה ברווחיו.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 11

- נתון ענף תחרותי בטווח הזמן הארוך. הניחו שאין חסמי כניסה/יציאה של פירמות.
- המחיר בנקודת האיזון של פירמה בודדת הפועלת בענף זה שווה ל-50.
- עקומת הביקוש של כל צרכן יחיד נתונה על ידי: $P = 100 - 4q$. בענף קיימים 2000 צרכנים.
- מהי כמות שיווי משקל (כמות מצרפית) בענף בטווח הארוך?
- א. 20,000
- ב. 12,500
- ג. **25,000**
- ד. 17,500
- ה. אין אפשרות לחשב במדויק.

שאלה 12

- רנטה מונופוליסטית מוגדרת כתוספת לעודף היצרן כתוצאה ממעמדו המונופוליסטי בשוק.
- בהינתן שווי משקל בתנאי מונופול (p^M, Q^M) , מהי הנוסחה לתיאור רנטה מונופוליסטית?

א. **$(p^M - MC(Q^M)) \cdot Q^M$**

ב. $(p^M - MR(Q^M)) \cdot Q^M - \int_0^{Q^M} MC(Q^M) dQ$

ג. $(p^M - TR(Q^M)) \cdot Q^M$

ד. $\pi = TR(Q^M) - TC(Q^M)$

ה. $p^M \cdot \int_0^{Q^M} MC(Q^M) dQ$

הנתונים מתייחסים לשאלות 13-14:

במשק מסוים יחס הרזרבה הוא 0.25 והלוואות הבנקים המסחריים לציבור עומדות על 500 ₪. כל נתון המתווסף בכל סעיף, מתייחס רק לאותו סעיף!

שאלה 13

הממשלה מחליטה להגדיל את הוצאותיה ב-1000 ₪ כך ש-500 ₪ ימומנו באמצעות מסים, ו-500 ₪ ימומנו בעזרת מלווה מהציבור. ידוע כי הציבור שומר על כמות המזומנים בידו קבועה. כתוצאה מכך, מה יקרה לרמת ההלוואות של הבנקים המסחריים?

א. גדלה ב-1000 ₪.

ב. קטנה ב-2500 ₪.

ג. גדלה ב-4000 ₪.

ד. לא השתנתה.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 14

חזרו לתנאי התחלה. הבנק המרכזי החליט להוריד את יחס הרזרבה ל-0.2. בנוסף לכך, הציבור החליט להקטין את כמות המזומנים שבידיו ב-300 ₪. לפיכך, מה יקרה לכמות הכסף במשק?

א. תגדל

ב. תקטן

ג. לא תשתנה

ד. אין לדעת

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 15

בהתאם למודל שוק הכסף, כיצד תשפיע עליית התוצר/ההכנסה במשק על שוק הכסף?

א. היצע הכסף ירד, והביקוש לכסף נזיל יעלה.

ב. היצע הכסף קשיח לחלוטין ולכן לא יושפע, והביקוש לכסף נזיל יעלה.

ג. שינויים בתוצר משפיעים על שוק המוצרים בלבד.

ד. היצע הכסף יעלה, והריבית תרד.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

- נתון משק סגור בו שוק הסחורות והמוצרים נמצא בשיווי משקל משולב של תעסוקה מלאה. הניחו כי פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה ובכמות הכסף הנומינלית, וההשקעות תלויות רק בריבית. (הניחו כי קיים יחס ישר בין הצריכה הפרטית וכמות הכסף הנומינלית).
- כעת בהינתן שינויים אנדוגניים ידוע כי שוק הכסף אינו בשיווי משקל וכי נוצר עודף ביקוש לכסף. כלכלן בכיר צופה כי אם לא תבוצע הרחבה מוניטרית שמטרתה לשמור על שער הריבית הקיים במשק תיווצר אבטלה, אולם אם כן תבוצע הרחבה מוניטרית אז ייווצר פער אינפלציוני. מבין הבאים, מהם הפתרונות האפשריים לבעיה כך שהשוק יתייצב בחזרה בשווי משקל משולב? א. במידה והוחלט לבצע מדיניות מוניטרית יש להגדיל את הוצאות הממשלה.
- ב. במידה והוחלט לבצע מדיניות מוניטרית יש לשלבה במדיניות פיסקלית מרסנת.**
- ג. במידה והוחלט לא לבצע מדיניות מוניטארית יש לנקוט במדיניות פיסקלית מרחיבה שתקזז את הירידה בתוצר, כי לא ייתכן שווי משקל בתנאי אבטלה.
- ד. במידה והוחלט לא לבצע הרחבה מוניטרית, כוחות השוק ידחפו לשיווי משקל בשוק הכסף, ולא תיתכן אבטלה בניגוד לטענת הכלכלן.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה מהווה פתרון לבעיה.

שאלה 17

במשק נתון מתקיים:

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500$$

$$I = 600 - 10r ;$$

$$L(Y, r) = 500 + Y - 60r$$

- בסיס הכסף הוא 700 ₪, יחס הרזרבה הוא $1/5$, והציבור מעוניין להחזיק בידיו 200 ₪ תמיד. רמת המחירים במצב המוצא היא 1.
- ידוע שבמצב המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).
- כעת, הבנק המרכזי קונה מהציבור אג"ח בשווי של 100 ₪. כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?
- א. התוצר יגדל.
- ב. הריבית תגדל.
- ג. הגידול בצריכה הפרטית שווה בערכו לקיטון בהשקעות.
- ד. הריבית תישאר ללא שינוי.**
- ה. אין מספיק נתונים כדי לדעת מה יקרה.

שאלות 18-33 (משקל כל משבצת 1 נקודה, בסך הכל ניתן לצבור 15 נקודות)

הניחו מודל ISLM.

הניחו משק סגור ובו: הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, וההשקעות תלויות בריבית.

כל משבצת בטבלה מייצגת שאלה שמשקלה 1 נקודה.

עליכם לסמן בטופס התשובות את התשובה הנכונה מבין 4 האפשרויות הבאות (כפי שמוצג בדוגמא לשאלה 18):

א. עלה (+)

ב. ירד (-)

ג. לא השתנה (0)

ד. אין לדעת (?)

מה יקרה בשווי משקל החדש ביחס להתחלתי?					
מציב מוצא	שינוי	תוצר	ריבית	צריכה פרטית	השקעות
תעסוקה מלאה	בנק מרכזי מדפיס כסף	שאלה 18 — (0) תשובה ג'	שאלה 19 ג	שאלה 20 ג	שאלה 21 ג
אבטלה	הממשלה מגדילה את הוצאותיה במימון מסים קבועים תוך שימוש במדיניות תקציב מאוזן	שאלה 22 א	שאלה 23 א	שאלה 24 ג	שאלה 25 ב
תעסוקה מלאה	הקטנת החיסכון הפרטי	שאלה 26 ג	שאלה 27 א	שאלה 28 א	שאלה 29 ב
אבטלה	הממשלה מגדילה קצבאות סעד (תשלומי העברה)	שאלה 30 א	שאלה 31 א	שאלה 32 א	שאלה 33 ב

הערה: אין להניח שחל שינוי שאינו מצוין באופן מפורש.